

Володимир ВАЛІГУРА

кандидат економічних наук, доцент, Західноукраїнський національний університет,
Тернопіль, Україна, v.valihura@wunu.edu.ua
ORCID ID: 0000-0001-5114-3886

ФЕНОМЕНОЛОГІЯ ОПОДАТКУВАННЯ ВЛАСНОСТІ

Вступ. Змістовне наповнення поняття “оподаткування власності” потребує наукового обґрунтування. Це зумовлено наявністю абстрактних підходів до трактування його сутності та ототожненням змісту зі справлянням майнових податків. Натомість власність за іманентною природою охоплює відносини щодо володіння суб’єктом матеріальним чи нематеріальним об’єктом з усіма формалізованими чи неформальними проявами цього явища. Саме тому у процесі оподаткування об’єктів власності необхідно враховувати усі ознаки власності, розглядати цей процес з позиції накладання податку на власника у нерозривному взаємозв’язку з його майновими, соціальними характеристиками та впливом на економічні інтереси. З позиції феноменології до оподаткування власності важливо застосовувати об’єктивний підхід, який передбачає врахування суспільних інтересів загалом, соціально-економічного становища населення, що дасть змогу знизити рівень соціальної напруги у суспільстві.

Мета – науково обґрунтувати сутність і визначити критерії феноменологічного підходу до оподаткування власності.

Результати. Досліджено сутність категорії “власність” у довідковій літературі, обґрунтовано її ключові ознаки, на основі чого подано власне бачення сутності цієї дефініції. Визначено поняття “оподаткування власності” з позиції врахування ознак категорії “власність”. Запропоновано критерії реалізації феноменологічного підходу оподаткування власності. Висвітлено способи мінімізації податкових зобов’язань у процесі оподаткування власності.

Висновки. Поняття “оподаткування власності”, з урахуванням її ознак та відповідно до змісту процесу оподаткування, ми визначили як накладання податків на суб’єктів у процесі володіння матеріальними речами або нематеріальними благами, набуття на них права власності та його припинення. Феноменологія оподаткування власності полягає у тому, що цей процес необхідно розглядати з позиції оподаткування об’єкта у нерозривному взаємозв’язку з суб’єктом, тобто платником податків.

Ключові слова: власність, ознаки власності, оподаткування власності, феноменологія, майно, немайнові блага.

Рис.: 1, бібл.: 20.

Владимир ВАЛИГУРА

кандидат экономических наук, доцент, Западнoукраинский национальный университет, Тернополь, Украина

ФЕНОМЕНОЛОГИЯ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ СОБСТВЕННОСТИ

Введение. Содержательное наполнение понятия “налогообложение собственности” требует научного обоснования. Это обусловлено наличием абстрактных подходов к трактовке его сущности и отождествлением содержания с взиманием имущественных налогов. Вместо этого, собственность по имманентной природе охватывает отношения по владению субъектом материальным или нематериальным объектом со всеми формализованными или неформальными проявлениями этого явления. Именно поэтому в процессе налогообложения объектов собственности необходимо учитывать все признаки собственности, рассматривать этот процесс с позиции наложения налога на владельца в неразрывной взаимосвязи с его имущественными, социальными характеристиками и воздействием на экономические интересы. С позиции феноменологии до налогообложения собственности важно применять объективный подход, который предполагает учет общественных интересов в целом, социально-экономического положения населения, что позволит снизить уровень социальной напряженности в обществе.

Цель – научно обосновать сущность и определить критерии феноменологического подхода к налогообложению собственности.

Результаты. Исследована сущность категории “собственность” в справочной литературе, обоснованы ее ключевые признаки, на основе чего представлено собственное видение сущности этой дефиниции. Определено понятие “налогообложение собственности” с позиции учета признаков категории “собственность”. Предложены критерии реализации феноменологического подхода налогообложения собственности. Освещены способы минимизации налоговых обязательств в процессе налогообложения собственности.

Выводы. Понятие “налогообложение собственности”, с учетом ее признаков и в соответствии с содержанием процесса налогообложения, мы определили, как наложение налогов на субъектов в процессе владения материальными вещами или нематериальными благами, приобретения на них права собственности и его прекращения. Феноменология налогообложения собственности заключается в том, что этот процесс необходимо рассматривать с позиции налогообложения объекта в неразрывной взаимосвязи с субъектом, то есть налогоплательщиком.

Ключевые слова: собственность, признаки собственности, налогообложение собственности, феноменология, имущество, неимущественные блага.

Volodymyr VALIHURA

Ph. D. (Economics), Assoc. Prof., West Ukrainian National University, Ternopil, Ukraine,

v.valihura@wunu.edu.ua

ORCID ID: 0000-0001-5114-3886

PHENOMENOLOGY OF PROPERTY TAXATION

Introduction. The ownership encompasses the subject's ownership of a tangible or intangible object with all the formalized or informal manifestations of the phenomenon. Therefore in the process of property taxation it is necessary to take into account all the features of ownership, to

consider this process from the standpoint of imposing tax on the owner in inseparable relationship with its property, social characteristics and impact on economic interests.

***The purpose** of the article is to scientifically substantiate the essence and determine the criteria of the phenomenological approach to the property taxation.*

***Results.** The essence of the category “property” in the reference literature is investigated, its key features are substantiated, on the basis of which the own vision of the essence of this definition is presented. The concept of “property taxation” is defined from the standpoint of taking into account the characteristics of the category “property”. Criteria for the implementation of the phenomenological approach to property taxation are proposed. Ways to minimize tax liabilities in the process of property taxation are covered.*

***Conclusions.** The concept of “property taxation”, taking into account its features and in accordance with the content of the taxation process, we have defined as the imposition of taxes on entities in the process of possession of tangible or intangible goods, acquisition of property rights and its termination.*

***Keywords:** property, signs of property, property taxation, phenomenology, property, intangible assets.*

***JEL Classification:** H24, H30, H71..*

Постановка проблеми. Історія фіску описує як прагматику справляння податків на різних етапах розвитку суспільства, так і формування наукової думки у сфері оподаткування. Першими об'єктами оподаткування виступали окремі речі чи інше майно людей, з яких держава стягувала податок спочатку в натуральній формі (у вигляді частини того ж майна), а з виникненням грошових відносин – у грошовому еквіваленті. З розвитком держави, товарно-грошових відносин та наукового вчення про податки у суспільстві розширюється перелік об'єктів оподаткування. В окремі періоди історії податки почали справляти зі споживання, доходу, природних ресурсів.

Нині податкові системи більшості країн світу розгалужені за об'єктами оподаткування, що дає змогу урядам формувати достатні фіскальні надходження, забезпечувати регулювання соціально-економічного розвитку та знаходити баланс інтересів держави і платників податків у контексті справедливого оподаткування. Найпоширеніша класифікація податків – за змістом об'єкта

оподаткування, включає податки на доходи та прибутки, податки на споживання, майнові податки та ресурсні платежі або платежі рентного характеру [1, с. 53]. Оподаткування власності у цьому класифікаційному підході відображено у вигляді справляння податків на майно. Відповідно до міжнародної класифікації податків, яку використовує Організація економічного співробітництва та розвитку, їх поділяють на: податки на прибуток і приріст капіталу; внески на соціальне страхування; податки з фонду оплати праці та робочої сили; податки на власність; податки на товари та послуги, інші податки [2]. Своєю чергою податки на власність охоплюють: періодичні податки на нерухоме майно; періодичні чисті податки на багатство; податки на майно, спадщину та дарування; податки з фінансових операцій та операцій з капіталом; інші неперіодичні податки на власність; інші періодичні податки на власність. Хоча представлена класифікація більш детально систематизує підходи оподаткування об'єктів власності, однак лівова частка платежів, відповідно до неї, припадає на майно-

ві податки. Зазвичай філософія майнового оподаткування сконцентрована на повноті охоплення об'єктів, натомість меншою мірою увага зосереджена на врахуванні ознак власності таких об'єктів оподаткування. Йдеться про вплив на розмір податкових надходжень та механізм справляння податків майнового і соціального стану власника як платника податків, способу набуття власності тощо. Неврахування цих аспектів часто характеризує податкову політику як таку, що не відповідає критеріям ефективності, а податкову систему – неадаптовану до соціально-економічного становища суспільства. Як наслідок в країні знижується довіра до влади, збільшується рівень ухилення від оподаткування та наростає соціальна напруга на фоні несправедливості, з позиції суспільної думки, у сфері оподаткування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У науковій літературі не часто зустрічається словосполучення “оподаткування власності”. Більшою мірою вчені акцентують увагу на дослідженні проблеми майнового оподаткування як складової частини оподаткування власності. Цій проблематиці присвятили праці багато вітчизняних науковців, серед яких: О. Десятнюк [1], Ю. Іванов [1], М. Карлін [3], О. Кириленко [4], А. Крисоватий [1], Н. Матвійчук [5], Ю. Сибірянська [6]. Разом із тим, М. Ібрагімов та Ю. Кушнірчук, оперуючи поняттям “оподаткування власності”, теж ототожнюють його із майновим оподаткуванням та справлянням податку на рухоме і нерухоме майно [7; 8]. Дещо ширше розуміння вкладає у досліджуване поняття М. Свердан і вважає, що воно охоплює справляння прямих податків, до яких відносять податки на нерухоме майно, податки на чисте багатство, податки на спадщину і дарування, податки на фінансові та капітальні трансакції [9; 10].

Високо оцінюючи здобутки зазначених науковців, вбачаємо необхідність подаль-

ших наукових пошуків в окресленій сфері. Це зумовлено різними підходами щодо розуміння поняття “оподаткування власності” та недостатнім висвітленням у науковій літературі проблематики ролі власника як платника податків у процесі справляння платежів з об'єктів власності.

Метою статті є наукове обґрунтування сутності та визначення критеріїв феноменологічного підходу до оподаткування власності.

Виклад основного матеріалу дослідження. Феноменологія дає змогу розглядати явища, які постають у свідомості окремої людини з об'єктивної позиції. Ми вважаємо, що такий науковий підхід є важливим у сфері наукових досліджень справляння податків. Адже різні інтереси окремих суб'єктів оподаткування формують у їхній свідомості суб'єктивне розуміння щодо формування механізмів справляння окремих податків чи оподаткування певних об'єктів. Таким чином, дослідження процесу оподаткування власності через призму феноменології дасть змогу створити умови для об'єктивного вивчення прояву ознак власності у процесі оподаткування її об'єктів.

Згадуване уже різноманіття підходів до розуміння сутності поняття “оподаткування власності” спонукає звернутися до дефініції категорії “власність”. Її етимологічне походження має польське коріння. Так, у польській мові зустрічаємо слова *własny*, *własność*, які з'явилися під впливом чеського *vlastní* – “той, що перебуває під владою” [11]. Отже, етимологія досліджуваної категорії чітко вказує на наявність певного об'єкта власності, над яким має владу суб'єкт володіння або власник. Категорія “власність” у Великому тлумачному словнику сучасної української мови за редакцією В. Бусела подана у двох значеннях [12, 194]: 1. Майно належне кому-, чому-небудь; 2. Належність чогось кому-, чому-

небудь із правом розпоряджатися. Подане визначення вказує як на майнову, так і немайнову природу власності, а також на те, що власником може бути як людина чи фізична особа, так і юридична особа. Крім цього, з визначення зрозуміло, що власник може розпоряджатися об'єктом своєї власності. Тлумачення категорії "власність" присутнє й в економічній довідковій літературі. Так, в економічному словнику зазначено, що власність – це економічна категорія, що відображає право володіння, розпорядження та користування майном, яке належить одній чи кільком особам [13, с. 48]. Ми поділяємо думку, що власність передбачає володіння, розпорядження та користування об'єктом, однак вважаємо, що не доцільно обмежувати цю категорію майном, адже у власності можуть перебувати й немайнові права. В англо-українському словнику економічних термінів категорія "власність" (property) визначена як система відносин з приводу привласнення, володіння, користування, розпорядження, успадкування і відчуження майна [14, с. 61]. Подане визначення оперує поняттям "відносини" для дефініції досліджуваної категорії та розширює її сутність до процесів набуття і відчуження права власності, з чим ми повністю погоджуємось. Однак, знову ж таки, дискусійним є віднесення до об'єктів власності лише майна.

Сутність категорії "власність" описана у відомих зарубіжних довідкових джерелах. У Кембриджському словнику визначено, що "власність" (property) – це об'єкт або предмети, які належать комусь [15]. В енциклопедичному електронному довідковому ресурсі "Investopedia" зазначено, що власність – це термін, який описує будь-що, на що особа чи підприємство має юридичне право, що надає власникам певні примусові права на згадані предмети. Також зазначено, що у власності можуть бути як

матеріальні, так і нематеріальні об'єкти [16]. В електронному довідковому ресурсі "Oxford Learner's Dictionaries" зазначено, що власність – це річ або речі, які комусь належать [17]. В енциклопедії "Britannica" власність трактується як об'єкт юридичних прав, який охоплює майно чи колективне багатство. Зазначено, що часто власність має індивідуальний характер. У законодавстві цей термін стосується комплексу судових відносин між особами та щодо їх ставлення до речей. Речі, як об'єкти юридичних прав, можуть бути матеріальними, наприклад, земля та товари, або нематеріальними, наприклад, акції та облигації, патент або авторське право [18].

В результаті аналізу вищезазначених визначень ми систематизували ознаки, характерні для категорії "власність" (рис. 1).

До таких ознак ми віднесли наявність суб'єкта власності або власника, об'єкт власності, права, якими наділений суб'єкт щодо об'єкта, способи набуття та відчуження власності. Власником може бути фізична чи юридична особа (або кілька осіб, у випадку перебування певного об'єкта у спільній власності), держава, територіальна громада тощо. Ми переконані, і це підтверджується окремими дефініціями власності, які наведені у міжнародній довідковій літературі, що до об'єктів власності можуть належати як матеріальні речі, так і нематеріальні блага. Суб'єкт може володіти, розпоряджатися та користуватися об'єктом власності. Власність можна набувати шляхом купівлі, отримання у спадщину як подарунок чи виграш, а відчужувати – шляхом продажу, передачі у спадок, подарувавши чи внаслідок конфіскації тощо.

Отже, проведений аналіз дає змогу стверджувати, що власність – це категорія, яка відображає явище володіння (з можливістю користування, розпорядження і відчуження) фізичними особами, юридичними

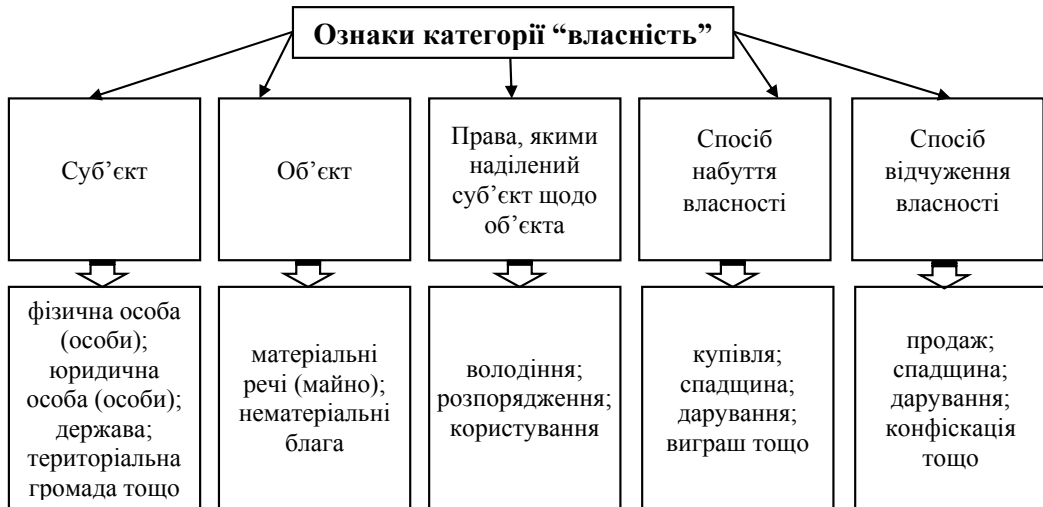

Рис. 1. Систематизація ознак категорії власність*

* Побудовано автором.

особами, державою чи іншими суб'єктами матеріальними речами або нематеріальними благами.

Обґрунтування поняття “оподаткування власності”, поряд із дослідженням явища власності, спонукає звернутися до розуміння сутності оподаткування. Якщо податок за своєю іманентною природою є платежем, тобто грошовою сумою, а з філософської позиції є явищем, то оподаткування – це процес, який передбачає накладання податків з урахуванням усіх механізмів встановлення, розрахунку, декларування, сплати податків тощо. Можна стверджувати, що податки накладаються на платників або конкретні об'єкти оподаткування. Однак, якщо об'єкт оподаткування є безхазяйний, тобто не перебуває у власності, процес накладання податку втрачає суть, оскільки з нього випадає найголовніший елемент – платник. Таким чином, ми вважаємо, що податки накладаються на платників в результаті наявності у них об'єктів оподаткування. Інтерпретуючи процес накладання податків у сфері власності, можна стверджувати, що вони накладають-

ся на власників матеріальних речей і нематеріальних благ.

Деталізуючи такий підхід, необхідно обґрунтувати, як впливають ознаки категорії “власність”, наведені на рис. 1, на процес її оподаткування. Ми вважаємо, що для характеристики сутності поняття “оподаткування власності” необхідно враховувати права, якими наділений суб'єкт щодо об'єкта власності. Так, нині більшість податків, які справляють з власності, розраховуються в результаті володіння, розпорядження або користування певним об'єктом. Зокрема, володіння транспортними засобами або нерухомим майном передбачає сплату податку на майно, який має періодичний характер, користування природними ресурсами, які перебувають у власності держави, є підставою нарахування рентної плати. Разом із цим податки, які сплачуються в результаті набуття і відчуження права власності, теж доцільно трактувати як податки з власності, зокрема – податки з доходів, які отримують під час реалізації об'єктів власності.

Таким чином, проаналізувавши сутність процесу оподаткування загалом та дослі-

дивши дефініцію категорії “власність” з урахуванням її ознак, поняття оподаткування власності можна визначити як накладання податків на суб’єктів у процесі володіння матеріальними речами або нематеріальними благами, набуття на них права власності та його припинення.

Оподаткування власності загалом та критерії, які використовує для цього держава, часто викликають спротив з боку платників. Зазвичай це відбувається у тих випадках, коли соціально-економічне становище населення та суспільна думка не збігаються з векторами політики у сфері оподаткування власності в країні. Саме тому побудову механізмів справляння податків із власності доцільно здійснювати через призму феноменології цього процесу. Остання, на нашу думку, полягає найбільшою мірою в тому, що більшість критеріїв потрібно застосовувати до об’єкта оподаткування у нерозривному взаємозв’язку з суб’єктом, тобто платником податків. До критеріїв, які необхідно враховувати, щоб реалізувати феноменологічний підхід в оподаткуванні власності, ми відносимо:

1. Вплив на розмір податкових платежів майнового стану власника.
2. Вплив на процес оподаткування соціального стану власника.
3. Вплив на процес оподаткування способу набуття власності.
4. Вплив на механізм оподаткування кількості однакових об’єктів власності.
5. Визначення особливостей оподаткування об’єкта власності відповідно до його впливу на інтереси інших членів суспільства.

Майновий стан і доходи платника як критерій встановлення розміру податків були в центрі уваги наукової думки завжди. У більшості постулатів, які описують ефективні підходи справляння податків, йдеться про необхідність встановлення більшого розміру податку для платників з вищим

рівнем доходів або майновим станом. Так, один із принципів оподаткування класика економічної науки А. Сміта вказує на те, що сума податку для кожного платника має залежати від його можливостей, тобто багаті мають брати більшу участь у фінансуванні держави [19]. Тому, ми вважаємо, що при оподаткуванні власності необхідно враховувати майновий стан власника та його доходи, встановлюючи більший розмір податку для платників з вищими статками. Це також відповідає філософії оподаткування власності як багатства, що є особливо актуальним нині в Україні. Велика диференціація доходів населення створює соціальну напругу у суспільстві і будь-яке збільшення рівня оподаткування, яке стосується незможного населення, сприймається через призму невикористаних можливостей оподаткування статків багатих людей. Тому диференційований підхід до оподаткування власності нині є на часі.

Соціальний стан власника зазвичай визначає доцільність надання податкових пільг у процесі оподаткування власності. Це стосується таких категорій громадян, як інваліди, малозабезпечені верстви населення, учасники бойових дій тощо. Часто загальний підхід до справляння податків для таких категорій може призвести до непомірного податкового тягаря і стати причиною соціальної напруги.

Спосіб набуття власності теж необхідно враховувати у процесі її оподаткування. Зокрема, особливі підходи зазвичай застосовують при оподаткуванні спадщини, подарунків, виграшів. У більшості країн світу, в тому числі і в Україні, податкові ставки при оподаткуванні спадщини залежать від ступеня споріднення спадкодавця та спадкоємця. У випадку близької спорідненості податок зазвичай взагалі відсутній або його розмір мінімальний. Нині в Україні застосовують нульову ставку податку на доходи

фізичних осіб при оподаткуванні спадщини від членів сім'ї першого та другого ступеня споріднення. При оподаткуванні виграшів та подарунків застосовують підвищені ставки податків чи коефіцієнти, які збільшують розмір податку до сплати. Логіка такого оподаткування зумовлена легкістю набуття права власності та відсутністю у платника витрат.

На механізм оподаткування часто впливає кількість однакових об'єктів оподаткування, це особливо стосується податку на майно. В Україні при справлянні земельного податку для фізичних осіб є пільги щодо оподаткування земельних ділянок за кожним видом використання у межах граничних норм для визначених категорій громадян. Сплата податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, передбачає пільгу у вигляді квадратних метрів площі об'єкта оподаткування, що застосовується до однієї квартири або житлового будинку, які перебувають у власності платника податку. Такі норми дають можливість громадянам на певному рівні забезпечити свої соціальні потреби. Збільшення кількості об'єктів оподаткування однакового типу трактується як розкіш і не дає можливості на пільги.

За твердженням С. Юрія: "Головною характеристикою власності є не річ, і не відношення людей до речей, а те, ким і як привласнюється річ, як таке привласнення зачіпає інтереси інших людей" [20, с. 4]. Ми поділяємо таку думку і вважаємо, що вплив власності на інтереси членів суспільства необхідно враховувати у процесі оподаткування. Так, ключовим постулатом економічної науки є обмеженість матеріальних ресурсів, відповідно і перелік об'єктів власності є обмежений. Тому наявність в особи певного обсягу власності чинить вплив на інтереси інших членів суспільства. Надмірне володіння власністю створює майнову нерівність у суспільстві, яку необхідно регулювати податковими інструментами.

Володіння комерційною власністю, яка оподатковується, спонукає платників до раціонального її використання, що чинить позитивний вплив на інтереси усього суспільства. Видобування природних ресурсів та їх використання як сировини для виробництва теж зачіпає суспільні інтереси в частині виснаження ресурсного потенціалу планети та забруднення навколишнього середовища. Інструментом регулювання таких процесів виступають ресурсні платежі та екологічні податки.

Феноменологія оподаткування власності також виявляється у поведінці платників податків у процесі оподаткування їх власності. Інтерес платника податків як економічно мислячої людини полягає в мінімізації податкових платежів. Тому власники, особливо у суспільствах, де відсутні фіскальні традиції та низький рівень податкової культури, намагаються ухилитися від сплати податків. Таким чином, платники податків використовують різноманітні механізми зниження рівня оподаткування, які проявляються у таких діях:

- вплив на прийняття рішення щодо величини справляння податків;
- приховування об'єктів оподаткування;
- намагання позбутися юридичного права власності, зберігаючи фактичне;
- намагання зафіксувати об'єкт оподаткування за юрисдикцією з нижчим рівнем оподаткування;
- намагання при набутті і відчуженні права власності мінімізувати вартість об'єкта.

Світова фіскальна практика передбачає віднесення найтипівіших податків з власності – майнових податків до місцевих. Відповідно, механізм оподаткування дає можливість місцевим органам самоврядування визначати ставки податків, пільги та інші елементи. В таких умовах представники місцевих органів самоврядування при

визначенні величини податку часто керуються не суспільними потребами, а власним інтересом у цьому питанні і схиляють більшість до рішення про встановлення мінімальної суми податків. Прикладом може бути прийняття рішення щодо ставок податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, багатьма місцевими радами в Україні на мінімальному рівні.

Хоча приховати власність як об'єкт оподаткування найважче, однак платники нерідко знаходять механізми для ухилення від оподаткування. Аналізуючи базу оподаткування податку на нерухоме майно, відмінне від земельної ділянки, варто зазначити, що багато об'єктів власності до неї не внесені через низку технічних та юридичних причин. В Україні відсутня єдина база об'єктів нерухомого майна, що часто призводить до неврахування окремої нерухомості при оподаткуванні. Крім цього, багато нерухомого майна, яке експлуатується, юридично перебуває у стані незавершеного будівництва, що автоматично звужує базу оподаткування згаданого податку.

Одним із способів мінімізації податків з власності є оформлення права власності на особу, яка має пільги щодо сплати податку як певна соціальна категорія, або як особа, яка має один об'єкт власності певного типу. Використовуючи такий спосіб, власник перестає бути платником податку внаслідок втрати юридичного права власності, хоча фактично зберігає об'єкт власності через близькі родинні зв'язки з особою, якій передано юридичне право власності.

Власність може реєструватися в юрисдикціях, де рівень оподаткування нижчий, ніж у країні резидентства власника. В такий спосіб може відбуватися оптимізація оподаткування капіталу завдяки механізму трансфертного ціноутворення.

Ще одним із способів зниження рівня оподаткування є заниження вартості

об'єкта власності у процесі набуття або відчуження права власності.

Перелічені дії платників податків є найтипівішими у процесі намагання знизити податки з власності. Тому у процесі побудови механізмів оподаткування та способів контролю за сплатою податків з власності їх необхідно враховувати і мінімізувати використання.

Висновки. Підсумовуючи, зазначимо, що у довідковій літературі нема єдиного підходу до трактування сутності категорії "власність". У проаналізованих визначеннях акцентовано увагу на окремих аспектах її змісту, що дало нам змогу виокремити ключові ознаки цієї категорії, до яких належать: наявність суб'єкта власності або власника, об'єкт власності, права, якими наділений суб'єкт щодо об'єкта, способи набуття та відчуження власності. З урахуванням наведених ознак та відповідно до змісту процесу оподаткування, ми визначили поняття "оподаткування власності" як накладання податків на суб'єктів у процесі володіння матеріальними речами або нематеріальними благами, набуття на них права власності та його припинення.

Феноменологія оподаткування власності полягає у тому, що цей процес необхідно розглядати з позиції оподаткування об'єкта у нерозривному взаємозв'язку з суб'єктом, тобто платником податків. У дослідженні встановлено, що для застосування об'єктивного підходу до оподаткування власності необхідно враховувати такі критерії: вплив на розмір податкових платежів майнового стану власника; вплив на процес оподаткування соціального стану власника; вплив на процес оподаткування способу набуття власності; вплив на механізм оподаткування кількості однакових об'єктів власності; визначення особливостей оподаткування об'єкта власності відповідно до його впливу на інтереси інших членів суспільства.

Список використаних джерел

1. Іванов Ю. Б., Крисоватий А. І., Десятнюк О. М. Податкова система : підручник. Київ : Атіка, 2006. 920 с.
2. Revenue Statistics 1965-2017. OECD. 2018. URL : <https://www.oecd.org/tax/tax-policy/oecd-classification-taxes-interpretative-guide.pdf>.
3. Карлін М. І., Бобох Н. М. Роль податку на нерухомість в соціальній політиці країни з транзитивною економікою. Демографія та соціальна економіка. 2009. № 2. С. 132–140.
4. Модернізація місцевих фінансів України в умовах економічних і соціальних трансформацій : моногр. / за ред. О.П. Кириленко. Тернопіль : ТНЕУ, Економічна думка, 2008. 376 с.
5. Матвійчук Н. М. Методичні підходи до класифікації податків на нерухоме майно. Економіка і суспільство. 2017. № 8. С. 15–21.
6. Сибірянська Ю. В., Кондратюк О. Ю. Система майнового оподаткування в Україні: ефекти реформування та напрямки оптимізації. Економіка: теорія та практика. 2015. № 1. С. 55–64.
7. Ібрагімов М. Р. Шляхи удосконалення оподаткування власності в сучасних умовах розвитку місцевого самоврядування. Світ фінансів. 2007. Вип. 4(13). С. 69–75.
8. Кушнірчук Ю. М. Аналіз фіскальної практики оподаткування власності, ресурсів й капіталу у контексті економічної безпеки України. Ефективна економіка. 2010. № 3. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2010_3_5.
9. Свердан М. М. Фіскальні технології оподаткування приватної власності: податок на багатство. Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Економіка і менеджмент. 2015. Вип. 14. С. 268-271.
10. Свердан М. М. Оподаткування власності: сутність, система, специфіка. Науковий погляд: економіка та управління. 2019. № 1. С. 211–219.
11. Етимологічний словник української мови : в 7 т. / АН УРСР. Ін-т мовознавства

ім. О. О. Потебні ; головний ред. О. С. Мельничук. Київ : Наук. думка, 1982. 632 с.

12. Великий тлумачний словник сучасної української мови : 250000 / уклад. та голов. ред. В. Т. Бусел. Київ; Ірпінь : Перун, 2005. VIII, 1728 с.
13. Завадський Й. С., Осовська Т. В., Юшкевич О. О. Економічний словник. Київ : Кондор, 2006. 356 с.
14. Яковенко Р. В. Тлумачний англо-український словник економічних термінів з елементами теорії та проблематики. Дидактичний довідник. 2-ге вид., випр. Кіровоград : Видавець Лисенко В.Ф., 2015. 130 с.
15. Property. URL : <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/property>.
16. Property. URL : <https://www.investopedia.com/terms/p/property.asp>.
17. Property. URL : <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/property?q=property>.
18. Property. URL : <https://www.britannica.com/topic/property-legal-concept>.
19. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов / пер. с англ. ; предисл. В. С. Афанасьева. Москва : Эксмо, 2007. 960 с.
20. Юрій С. Еволюція власності в умовах становлення ринкових структур. Вісник економічної науки України. 2008. №2. С. 3–6.

References

1. Ivanov, Yu. B., Krysovatiy, A. I., Desiatnyuk, O. M. (2006). Podatkova systema [The tax system]. Kyiv: Atika [in Ukrainian].
2. Revenue Statistics 1965-2017. OECD. 2018. Available at: <https://www.oecd.org/tax/tax-policy/oecd-classification-taxes-interpretative-guide.pdf>.
3. Karlin, M. I., Bobokh, N. M. (2009). Rol podatku na nerukhomist v sotsialniy politysi krainy z tranzytivnoiu ekonomikoiu [The role of real estate tax in the social policy of a country with a transition economy]. Demohrafiia ta sotsialna ekonomika – Demography and Social Economy, 2, 132-140 [in Ukrainian].

4. Kyrylenko, O. P. (Ed.). (2008). *Modernizatsiia mistsevykh finansiv Ukrainy v umovakh ekonomichnykh i sotsialnykh transformatsiy* [Modernization of local finance of Ukraine in conditions of economic and social transformations]. Ternopil: Ekonomichna dumka [in Ukrainian].
5. Matviychuk, N. M. (2017). *Metodychni pidkhody do klasyfikatsii podatkiv na nerukhome maino* [Methodical approaches to the classification of real estate taxes]. *Ekonomika i suspilstvo – Economy and Society*, 8, 15–21 [in Ukrainian].
6. Sybirianska, Yu. V., Kondratiuk, O. Yu. (2015). *Systema mainovoho opodatkovannia v Ukraini: efekty reformuvannia ta napriamky optymizatsii* [Property tax system in Ukraine: effects of reform and directions of optimization]. *Ekonomika: teoriia ta praktyka – Economics: Theory and Practice*, 1, 55–64 [in Ukrainian].
7. Ibrahimov, M. R. (2007). *Shliakhy udoskonalennia opodatkovannia vlasnosti v suchasnykh umovakh rozvytku mistsevoho samovriaduvannia* [Ways to improve property taxation in modern conditions of local self-government development]. *Svit finansiv – World of Finance*, 4(13), 69–75 [in Ukrainian].
8. Kushnirchuk, Yu. M. (2010). *Analiz fiskalnoi praktyky opodatkovannia vlasnosti, resursiv i kapitalu u konteksti ekonomichnoi bezpeky Ukrainy* [Analysis of fiscal practice of taxation of property, resources and capital in the context of economic security of Ukraine]. *Efektivna ekonomika – Efficient Economy*, 3. Available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2010_3_5.
9. Sverdani, M. M. *Fiskalni tekhnologii opodatkovannia pryvatnoi vlasnosti: podatok na bahatstvo* [Fiscal technologies of private property taxation: wealth tax]. *Naukovyy visnyk Mizhnarodnogo humanitarnoho universytetu. Ekonomika i menedzhment – Scientific Bulletin of the International Humanities University. Economics and Management*, 14, 268–271 [in Ukrainian].
10. Sverdani, M. M. (2019). *Opodatkovannia vlasnosti: sutnist, systema, spetsyfika* [Property taxation: essence, system, specifics]. *Naukovyi pohliad: ekonomika ta upravlinnya – Scientific View: Economics and Management*, 1, 211–219 [in Ukrainian].
11. Melnychuk, O. S. (Ed.). (1982). *Etymolohichni slovnyk ukrainskoi movy* [Etymological dictionary of the Ukrainian language]. (Vol. 1–7). Kyiv: Naukova dumka [in Ukrainian].
12. Busel, V. T. (Ed.). (2005). *Velykyi tlumachnyi slovnyk suchasnoi ukrainskoi movy: 250000* [Large explanatory dictionary of the modern Ukrainian language: 250000]. Kyiv; Irpin: Perun [in Ukrainian].
13. Zavadskiy, Y. S., Osovskaya, T. V., Yushkevych, O. O. (2006). *Ekonomichnyi slovnyk* [Economic dictionary]. Kyiv: Kondor [in Ukrainian].
14. Yakovenko, R. V. (2015). *Tlumachnyi anhlo-ukrainskyi slovnyk ekonomichnykh terminiv z elementamy teorii ta problematyky. Dydaktychnyi dovidnyk* [Explanatory English-Ukrainian dictionary of economic terms with elements of theory and issues. Didactic guide]. (2 nd. ed.). Kirovohrad: Vydavets Lysenko V.F. [in Ukrainian].
15. Property. Available at: <https://dictionary.cambridge.org/dictionary/english/property>.
16. Property. Available at: <https://www.investopedia.com/terms/p/property.asp>.
17. Property. Available at: <https://www.oxfordlearnersdictionaries.com/definition/english/property?q=property>.
18. Property. Available at: <https://www.britannica.com/topic/property-legal-concept>.
19. Smit, A. (2007). *Issledovanie o prirode i prichinah bogatstva narodov* [A Study on the Nature and Causes of Peoples Wealth]. Moscow: Jeksmo [in Russian].
20. Yuriy, S. (2008). *Evolutsiia vlasnosti v umovakh stanovlennia rynkovykh struktur* [Evolution of property in the conditions of formation of market structures]. *Visnyk ekonomichnoi nauky Ukrainy – Bulletin of Economic Science of Ukraine*, 2, 3–6. [in Ukrainian].

Стаття надійшла до редакції 11.11.2020.